T077 BL VII (39) 1442 Căn Bản Thuyết Nhất Thiết Hữu Bộ Tỳ Nại Da Q39

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 40

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA
QUYEÅN 40

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi Chín: CAÀM VAÄT BAÙU

Phaät ôû ñænh nuùi Linh thöùu thaønh Vöông xaù, luùc ñoù vaøo saùng sôùm Phaät ñaép y mang baùt xuoáng nuùi Linh thöùu vaøo thaønh khaát thöïc coù thò giaû A-nan-ñaø ñi theo. Hoâm ñoù trôøi möa lôùn nöôùc chaûy traøn ngaäp khieán söôøn nuùi suïp lôû, phuïc taøng loä ra vaät baùu maø ngöôøi thôøi kieáp sô ñaõ choân giaáu chieáu saùng röïc, Theá toân baûo A-nan-ñaø: “Thaày haõy nhìn xem, ñaây laø ñaïi haéc xaø raát ñoäc haïi”, A-nan-ñaø cuõng noùi laø vaät ñaùng sôï. Caùch ñoù khoâng xa coù moät ngöôøi ngheøo thöôøng haùi rau traùi ñem baùn kieám soáng, töø xa nghe noùi laø ñaïi haéc xaø ñoäc haïi, lieàn muoán ñeán xem hình daùng cuûa noù nhö theá naøo, ñeán nôi thì thaáy vaät baùu loä ra ngoaøi chieáu saùng röïc. Ngöôøi ngheøo thaáy roài heát söùc vui möøng thaàm nghó: “Xin cho con raén ñoäc naøy thöôøng caén toâi vaø cha meï vôï con quyeán thuoäc cuûa toâi, taát caû ñeàu khoâng töø choái ñau nhöùc”, nghó roài lieàn laáy laù phuû laïi roài kín ñaùo mang daàn vaät baùu veà nhaø, töø ñoù ngöôøi ngheøo trôû thaønh ñaïi phuù tuøy yù thoï duïng. Luùc ñoù Vò-sanh-oaùn gieát cha roài leân ngoâi vua, baûo söù giaû kieåm tra khaép trong nöôùc xem ai laø ngöôøi giaøu coù nhaát, söù giaû kieåm tra thaáy ngöôøi ngheøo kia boãng nhieân trôû thaønh ñaïi phuù lieàn hoûi: “Ngaøy xöa ngöôi ngheøo heøn thieáu aên thieáu maëc, taïi sao hoâm nay boãng nhieân giaøu coù, haù chaúng phaûi ngöôi ñaõ leùn laáy phuïc taøng cuûa nhaø vua”, hoûi roài lieàn baét giaûi ñeán cung vua, vua hoûi: “Ngöôi ñöôïc giaøu boät phaùt nhö vaäy, phaûi chaêng laø ñaõ leùn laáy phuïc taøng cuûa vua?”, ngöôøi ngheøo choái khoâng chòu nhaän, vua lieàn phaùn toäi töû, coøn taát caû quyeán thuoäc ñeàu bò baét giam. Khi bò ñöa ra phaùp tröôøng xöû töû, ngöôøi ngheøo laåm baåm: “Naøy A-nan-ñaø, ñaây laø ñaïi haéc xaø raát ñoäc haïi. A-nan-ñaø noùi ñaây laø vaät ñaùng sôï”. Phaùn quan nghe ngöôøi ngheøo noùi lôøi naøy lieàn taâu leân vua, vua keâu töû toäi laïi hoûi: “Nhöõng lôøi ngöôi noùi laø

coù yù nghóa gì?”, teân töû toäi ñem söï vieäc tröôùc kia keå laïi, nhaø vua luùc naøy

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 40
555

ñoái vôùi Theá toân môùi phaùt tín taâm beøn hoûi töû toäi: “Ngöôi coù tin lôøi Phaät noùi hay khoâng?”, ñaùp laø raát tin, vua nghe roài leä rôi öôùt aùo lieàn baûo töû toäi: “Vaät baùu kia seõ cho laïi ngöôi vaø phoùng thích luoân caû quyeán thuoäc cuûa ngöôi”. Ñöôïc phoùng thích laïi ñöôïc vaät baùu neân ngöôøi ngheøo kia heát söùc vui möøng thaàm nghó: “Gia nghieäp giaøu coù naøy ñeàu laø nhôø Phaät ban cho, nay ta neân ñeán ñaûnh leã vaø thænh Phaät cuøng taêng veà nhaø thoï thöïc”, nghó roài lieàn ñeán thænh Phaät vaø taêng... cho ñeán caâu Phaät vaø Taêng thoï thöïc xong nghe Phaät noùi phaùp lieàn ngay nôi choã ngoài ñöôïc Kieán ñeá chöùng quaû Döï löu. Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa cheá giôùi. Phaät ôû ñænh nuùi Linh thöùu thaønh Vöông xaù, luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, treân ñöôøng ñi gaëp vò thaày daïy baén khoâng toû ra kính leã OÂ-ba-nan-ñaø, OÂ-ba-nan-ñaø laàn löôït qua töøng nhaø khaát thöïc xong lieàn ñeán nhaø cuûa vò thaày daïy baén ñoù noùi vôùi caùc hoïc troø cuûa oâng ta: “Caùc ngöôi hoïc baén nhö theá naøy uoång phí ngaøy thaùng maø coâng phu khoâng thaønh töïu”, noùi roài lieàn töï tay caàm cung tra teân vaøo baén moät muõi truùng ñích, baén roài noùi vôùi caùc hoïc troø kia: “Caùc ngöôi neân tìm thaày gioûi coù tay ngheà cao ñeå hoïc kyõ naêng”, noùi xong lieàn boû ñi. Sau ñoù vò thaày daïy baén trôû veà, caùc hoïc troø troâng thaáy nhöng khoâng toû ra cung kính thaày nhö tröôùc, vò thaày lieàn hoûi nguyeân do, caùc hoïc troø noùi: “Chuùng toâi boû vieäc sinh keá ñeán ñaây laø muoán hoïc thaønh kyõ naêng baén cung, nhöng hoïc baén nhö theá naøy e chaúng coù thaønh töïu gì, uoång phí ngaøy thaùng”, noùi roài lieàn keå laïi söï vieäc treân, vò thaày nghe roài lieàn ñi ñeán choã OÂ-ba-nan-ñaø ñaûnh leã baïch raèng: “A-giaù-lôïi-da, xin thöông xoùt chôù phaù hoaïi duyeân kieám soáng cuûa con”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “OÂng coù bieát chaêng, thuaät baén cung laø kyõ naêng cuûa ta, oâng muoán kieám soáng maø khoâng kính leã ta hay sao?”, vò thaày daïy baén lieàn saùm taï noùi raèng: “Vieäc ñaõ qua xin Thaùnh giaû mieãn traùch, töø nay con xin nghe theo lònh cuûa thaùnh giaû”, noùi roài trôû veà ñem caùc duïng cuï daïy baén hieän coù baùn laáy tieàn mang ñeán ñöa cho OÂ-ba-nan-ñaø. Caùc thaân höõu ñeán thaêm thaáy oâng öu saàu lieàn hoûi nguyeân do, oâng lieàn ñem vieäc treân keå laïi, caùc thaân höõu nghe roài ñeàu cheâ traùch: “Sa moân Thích töû laøm vieäc phi phaùp, taïi sao khieán cho ngöôøi soáng vôùi ngheà daïy baén ñi ñeán choã ngheøo thieáu”. Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät vaãn chöa cheá giôùi. Thôøi gian sau, OÂ-ba-nan-ñaø laïi ñi ñeán nhaø cuûa thaày daïy nhaïc, luùc ñoù nhaïc sö ñi vaéng, OÂ-ba-nan-ñaø töï laáy nhaïc khí ra taáu ñuû baùt aâm... duyeân khôûi cuõng gioáng nhö treân cho ñeán caâu caùc thaân höõu cheâ traùch: “... Taïi sao khieán cho nhaïc sö baùn heát nhaïc cuï ñi ñeán choã ngheøo thieáu”. Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät vaãn chöa cheá giôùi. Luùc ñoù Phaät tuøy duyeân gioùa hoùa töø thaønh Vöông xaù ñeán thaønh

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 40
556

Quaûng nghieâm ôû trong Cao caùc ñöôøng, OÂ-ba-nan-ñaø vaøo saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, treân ñöôøng ñi gaëp nhieàu ñoàng nam cuûa Laät-coâ-tyø côûi ñoà trang söùc ñeå ôû beân ñöôøng roài chôi ñuøa vôùi nhau, OÂ-ba-nan-ñaø khôûi nghó laø cuûa Döôïc xoa neân thaâu laáy. Caùc ñoàng töû thaáy coù ngöôøi laáy ñoà trang söùc cuûa mình lieàn cuøng chaïy ñeán keùo ta keùo chaân ñeå laáy laïi, chuùng coøn neùm ñaát caùt vaøo ngöôøi cuûa OÂ-ba-nan-ñaø, OÂ-ba-nan-ñaø buoäc loøng phaûi traû laïi. Caùc Bí-soâ thaáy OÂ-ba-nan-ñaø trôû veà treân ngöôøi dính ñaày ñaát caùt lieàn hoûi nguyeân do, OÂ-ba-nan-ñaø keå laïi sö vieäc treân, ñaây cuõng laø duyeân khôûi nhöng Phaät vaãn chöa cheá giôùi. Phaät ôû thaønh Quaûng nghieâm, luùc ñoù Luïc chuùng vaøo thaønh khaát thöïc theo thöù lôùp ñi ñeán vöôøn cuûa Laät-coâ-tyø vaøo trong vöôøn thaáy caùc hyù cuï beøn laáy caùi troáng nhaïc taáu leân khuùc nhaïc maø vua Tònh phaïn ñaõ taáu, aâm höôûng cuûa tieáng troáng nhaïc naøy gioáng nhö tieáng troáng traän khieán cho ngöôøi trong thaønh thaûy ñeàu kinh sôï, cho laø vua Vò-sanh-oaùn keùo quaân ñeán ñaùnh thaønh lieàn nghieâm chænh boán binh ra cöûa thaønh ñeå choáng cöï. Luïc chuùng ngöøng taáu troáng nhaïc trôû ra ngoaøi, moïi ngöôøi lieàn hoûi: “Binh chuûng cuûa vua Vò-sanh-oaùn ôû ñaâu?”, Luïc chuùng noùi: “Vò-sanh- oaùn ñeán ñaây laøm gì?”, moïi ngöôøi noùi: “Neáu khoâng coù ñeán thì taïi sao coù tieáng troáng traän noåi leân”, Luïc chuùng noùi: “Ñoù laø chuùng toâi ñaùnh troáng nhaïc chôi trong vöôøn khoâng phaûi laø tieáng troáng traän”, moïi ngöôøi nghe roài lieàn noùi: “Thaùnh giaû haõy mau rôøi khoûi nôi ñaây, neáu Laät-coâ-tyø ñeán seõ nhuïc maï thaùnh giaû”. Luïc chuùng lieàn trôû veà chuøa, caùc Bí-soâ thaáy Luïc chuùng mang khoâng trôû veà lieàn hoûi nguyeân do, Luïc chuùng keå laïi söï vieäc treân, caùc Bí-soâ nghe roài ñeàu cheâ traùch ñem vieäc naøy baïch phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ töï tay caàm vaät baùu vaø caùc loaïi thuoäc vaät baùu hoaëc baûo ngöôøi khaùc caàm thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Luùc ñoù Theá toân töø thaønh Quaûng nghieâm ñi ñeán thaønh Thaát-la- phieät nöôùc Kieàu-taùt-la ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña. Tyø-xaù- khö-loäc-töû-maãu nghe Phaät veà ñeán lieàn muoán ñeán kính leã, baø trang söùc caùc loaïi anh laïc treân ngöôøi nhöng khi saép gaëp Phaät baø lieàn côûi caùc ñoà trang söùc naøy ñöa cho thò tuøng giöõ roài vaøo gaëp Phaät, ñaûnh leã roài ngoài moät beân nghe phaùp, nghe phaùp xong ñaûnh leã Phaät ra veà. Luùc ñoù thò tuøng ñeå caùc ñoà trang söùc cuûa baø ôû döôùi goác caây, khi ra veà queân laáy, toân giaû A-nan-ñaø troâng thaáy chuoãi anh laïc lieàn suy nghó: “Do duyeân naøy Phaät seõ tuøy khai giôùi ñaõ cheá”, nghó roài beøn laáy chuoãi anh laïc ñem caát, sau ñoù ñeán baïch Phaät, Phaät noùi: “Laønh thay, naøy A-nan-ñaø, tuy ta chöa tuøy khai nhöng thaày ñaõ bieát thôøi, nay hoïc xöù naøy neân noùi theâm laø tröø thôøi nhaân

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 40
557

duyeân". Luùc ñoù Tyø-xaù-khö veà ñeán nhaø môùi baûo thò tuøng ñöa chuoãi anh laïc, thò tuøng môùi nhôù ra laø ñaõ ñeå queân ôû döôùi goác caây trong chuøa, Tyø-xaù-khö baûo ñeán chuøa laáy veà, ngöôøi con noùi: "Trong chuøa ñaâu phaûi nhö trong kho maø meï baûo ñeán ñoù laáy veà, trong chuøa nhieàu ngöôøi ra vaøo chaéc chaén laø maát roài", ngöôøi meï noùi: "Meï töø khi sanh ra ñeán giôø chöa heà maát cuûa", noùi roài baûo thò tuøng mau ñeán chuøa laáy veà, thò tuøng vaâng lôøi ñeán trong chuøa, toân giaû A-nan-ñaø thaáy thò tuøng ñeán lieàn ñöa chuoãi anh laïc cho thò tuøng mang veà, ngöôøi meï luùc ñoù noùi vôùi con: "Meï khoâng maát cuûa, lôøi noùi naøy khoâng sai". Luùc ñoù ngöôøi con muoán thöû nghieäm vieäc khoâng maát cuûa naøy coù thaät khoâng neân laáy chieác caø raù baèng vaøng cuûa meï boû xuoáng gieáng, khi xaùch nöôùc chieác caø raù laïi ñöôïc muùc trôû leân; ngöôøi con ñem quaêng xuoáng soâng, caù töôûng moài nuoát vaøo, ngöôøi ñaùnh caù löôùi ñöôïc caù ñem ra chôï baùn, ngöôøi nhaø mua caù veà khi laøm caù thaáy ñöôïc chieác caø raù; ngöôøi con laïi boû vaøo ruoät töôïng quaêng ngoaøi ñöôøng, ngöôøi ñi ñöôøng töôûng laø raén traùnh ñi, ngöôøi con phaûi nhaët ñem veà, luùc ñoù ngöôøi con môùi bieát roõ meï mình laø ngöôøi khoâng maát cuûa. Sau coù moät Bí-soâ ra ngoaøi chuøa thaáy tuùi vaøng bò boû queân caàm laáy, khi thaáy coù ngöôøi ñeán lieàn hoûi: "Tuùi vaøng naøy coù phaûi cuûa oâng khoâng?", ngöôøi kia noùi phaûi, Bí-soâ lieàn ñöa. Sau ñoù laïi coù ngöôøi khaùc hôùt haõ chaïy ñeán hoûi Bí-soâ coù thaáy tuùi vaøng boû queân ôû ñaây khoâng, Bí-soâ noùi laø ñaõ ñöa cho ngöôøi kia mang ñi roài, ngöôøi naøy nghe roài buoàn tieác maø cheát. Theá toân baûo caùc Bí-soâ: "Khoâng neân voäi trao cho ngöôøi, neân xeùt hoûi kyõ, noùi ñuùng môùi ñöa, noùi khoâng ñuùng thì khoâng ñöa". Sau coù moät Bí-soâ thaáy tuùi vaøng beøn boû ñi, Phaät noùi: "Khoâng neân boû ñi, neân laáy laù phuû leân", Bí- soâ laáy laù phuû leân roài boû ñi, Phaät noùi: "Khoâng neân boû ñi luoân, neân chöøng vaøi ngaøy sau trôû laïi xem neáu coøn thì laáy caát, neáu coù ngöôøi ñeán nhaän neân hoûi, neáu noùi ñuùng thì ñöa laïi, neáu noùi khoâng ñuùng thì ñem veà chuøa caát trong kho. Traûi qua thôøi gian sau neáu coù ngöôøi chuû ñeán nhaän thì cuõng xeùt hoûi, noùi ñuùng thì ñöa; neáu cuoái cuøng khoâng coù ai ñeán nhaän thì ñem baùn mua vaät duïng caàn duøng. Veà sau neáu ngöôøi chuû ñeán nhaän thì chæ vaät duïng ñaõ mua ñöa cho hoï". Luùc ñoù Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ khen ngôïi ngöôøi trì giôùi roài baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ töï tay caàm vaät baùu vaø caùc loaïi thuoäc vaät baùu hoaëc baûo ngöôøi caàm, tröø ôû trong chuøa vaø nhaø baïch y, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. ÔÛ trong chuøa vaø nhaø baïch y neáu thaáy vaät baùu vaø caùc loaïi thuoäc vaät baùu neân khôûi nghó: Neáu coù ngöôøi ñeán nhaän toâi seõ ñöa laïi. Ñaây laø thôøi". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Vaät baùu laø chæ cho baûy

baùu; caùc loaïi thuoäc vaät baùu laø chæ cho caùc binh khí nhö cung, kieám vaø caùc loaïi nhaïc cuï nhö troáng, ñaøn, saùo... Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá

naøo? Neáu Bí-soâ töï tay caàm hay baûo ngöôøi caàm caùc loaïi vaät baùu ñaõ ñöôïc laøm thaønh ñeàu phaïm Ñoïa, neáu chöa laøm thaønh thì phaïm AÙc-taùc cho ñeán caàm löu ly giaû cuõng phaïm AÙc-taùc. Neáu caàm caùc ñoà trang söùc nhö chuoãi anh laïc ñeàu phaïm Ñoïa, cho ñeán caàm tua ren coät toùc... cuõng AÙc-taùc. Neáu caàm caùc loaïi nhaïc cuï nhö ñaøn caàm, ñaøn saét... ñeàu phaïm Ñoïa, loaïi ñaøn khoâng daây thì AÙc-taùc, cho ñeán oáng tre oáng truùc laøm nhaïc cuï cuõng AÙc-taùc. Caùc loaïi oác soø, tuø vaø thoåi ñöôïc, caàm ñeàu phaïm Ñoïa; khoâng thoåi ñöôïc thì AÙc-taùc. Caùc loaïi troáng keøn... keát phaïm cuõng nhö treân. Neáu caàm cung coù daây thì phaïm Ñoïa, khoâng daây thì AÙc-taùc. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: "Do nhaân duyeân gì maø Tyø-xaù-khö-loäc-töû-maãu khoâng bò maát tieàn taøi?", Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Caùc thaày neân laéng nghe: Thuôû xa xöa sau khi Phaät Ca-dieáp-ba Nieát- baøn, coù moät baø laõo phuïng trì giôùi haïnh. Luùc ñoù vua Ngaät laät chæ cuøng caùc cung nhôn vui chôi trong vöôøn, coù cung nhôn ñaùnh rôi ñoà trang söùc baø laõo löôïm ñöôïc roài ñem treo ôû ñaàu caây truùc. Khi nhaø vua sai ngöôøi ñi tìm, baø laõo lieàn chæ choã treo ñoà trang söùc, nhaø vua raát vui vaø cho laø vieäc kyø laï neân heát lôøi khen ngôïi lieàn hoûi baø laõo muoán ñöôïc taëng thöôûng caùi gì, baø laõo noùi: "Toâi khoâng muoán caùi gì caû, toâi khoâng mong caàu caùi lôïi hieän tieàn, toâi chæ nguyeän do nhaân duyeân naøy ôû ñôøi vò lai, toâi sanh ra nôi naøo ñeàu ñöôïc quaû baùo khoâng maát cuûa". Naøy caùc Bí-soâ, baø laõo thuôû xöa chính laø Tyø-xaù-khö-loäc-töû-maãu, do loøng trong saïch phaùt nguyeän thuôû xöa neân ngaøy nay ñöôïc quaû baùo naøy. Cho neân caùc Bí-soâ khi löôïm ñöôïc taøi vaät cuûa ngöôøi chôù coù taâm tham caát giaáu, neân hoïc nhö theá.

Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi: TAÉM PHI THÔØI Phaät ôû trong thaønh Vöông xaù, trong thaønh naøy coù ba suoái nöôùc aám: Moät suoái daønh cho nhaø vua taém, Bí-soâ cuõng ñöôïc taém; moät suoái daønh cho cung nhôn cuûa vua, Bí-soâ ni cuõng ñöôïc taém; moät suoái daønh cho taát caû moïi ngöôøi. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ muoán thöû nghieäm loøng tin cuûa nhaø vua neân taém trong suoái maõi khoâng chòu leân, khieán nhaø vua khoâng theå ñeán taém ñöôïc, ñaønh phaûi sai ngöôøi muùc nöôùc ñeán choã rieâng ñeå taém, taém xong vua ñeán choã Phaät ñaûnh leã, nghe phaùp xong roài trôû veà cung. Luùc ñoù cuï thoï A-nan-ñaø nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät noùi: "Vì caùc Bí-soâ taém neân coù loãi naøy phaùt sanh, töø nay caùc Bí-soâ khoâng neân

taém". Caùc Bí-soâ khoâng taém, thaân theå hoâi dô, khi ñi khaát thöïc caùc cö só hoûi: "Caùc Thaùnh giaû giöõ thaân theå hoâi dô nhö theá maø cho laø thanh tònh hay sao?", caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Neân moãi nöûa thaùng taém moät laàn". Gaëp luùc trôøi noùng böùc, caùc Bí-soâ khoâng thöôøng taém neân thaân vaøng voû gioáng nhö coù bònh, moïi ngöôøi hoûi thì Bí-soâ ñaùp: "Toâi khoâng coù bònh, chæ

laø Theá toân khoâng cho taém thöôøng neân thaân noùng böùc ñeán noãi nhö vaäy", moïi ngöôøi nghe roài ñeàu noùi: "Theá toân töø bi chaéc do nhaân duyeân naøy seõ tuøy khai", caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Luùc trôøi noùng böùc neân taém". Laïi coù Bí-soâ bònh, thaày thuoác baûo neân taém, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Khi bònh neân taém". Laïi coù Bí-soâ khi laøm vieäc chuùng hoaëc ôû thaùp, thaân theå dô baån bò moïi ngöôøi cheâ traùch neân caùc Bí-soâ baïch phaät, Phaät noùi: "Khi laøm vieäc neân taém". Laïi coù Bí-soâ khi ñi ñöôøng xa veà ñeán, thaân dô baån moõi meät neân naèm nghæ, khoâng tu phaåm thieän bò moïi ngöôøi cheâ traùch, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Khi ñi ñöôøng xa trôû veà neân taém". Nhö theá cho ñeán gaëp caùc duyeân nhö möa gioù laøm thaân theå dô baån, Phaät ñeàu noùi neân taém gioáng nhö treân. Luùc ñoù Phaät khen ngôïi ngöôøi trì giôùi roài baûo caùc Bí-soâ: Nay cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Bí- soâ neân nöûa thaùng taém moät laàn, neáu coá y traùi cheá thöôøng taém thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca, tröø thôøi khaùc. Thôøi khaùc laø khi trôøi noùng böùc, khi bònh, khi laøm vieäc, khi ñi ñöôøng, khi gaëp gioù hoaëc möa hoaëc caû gioù möa, ñaây laø thôøi". Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Nöûa thaùng taém moät laàn töùc laø khoaûng möôøi laêm ngaøy taém moät laàn. Khi trôøi noùng böùc laø muøa xuaân coøn moät thaùng röôõi nöõa laø ñeán ngaøy kieát haï an cö vaø moät thaùng ñaàu cuûa muøa haï töùc laø haï an cö ñöôïc moät thaùng, trong hai thaùng röôõi naøy trôøi raát noùng böùc. Khi bònh laø neáu khoâng taém thì thaân khoâng an. Khi laøm vieäc laø laøm vieäc cuûa Tam baûo cho ñeán queùt ñaát hay lau chuøi. Khi ñi ñöôøng laø ñi vaø veà khoaûng moät Du thieän na… caùc tröôøng hôïp keå treân khieán cho thaân dô ñeàu ñöôïc taém khoâng phaïm. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?: Neáu Bí-soâ gaëp caùc tröôøng hôïp treân khai cho taém thì neân taâm nieäm mieäng noùi luùc ñang taém laø vì giöõ gìn neân taém, neáu khoâng nhö theá thì khi xoái nöôùc chaûy chöa ñeán ruùn, phaïm AÙc-taùc; nöôùc chaûy ñeán ruùn, phaïm Ñoïa; taém trong suoái, ao, soâng… keát phaïm cuõng nhö treân. Luùc ñoù coù Bí-soâ ñöôïc beân kia soâng thænh môøi khoâng daùm qua soâng ñeán choã thænh, Phaät baûo neân qua; laïi coù Bí-soâ coù vieäc caàn qua soâng, xuoáng nöôùc roài sanh nghi hoái, Phaät noùi khoâng phaïm; laïi coù Bí-soâ qua caàu teù xuoáng soâng ñöôïc ngöôøi vôùt leân, duøng nöôùc xoái röûa cho saïch, Bí-soâ tænh daäy sanh nghi hoái,

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 40 560

Phaät noùi khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Nhieáp Tuïng Thöù Baûy:
Gieát baøng sanh, coá xuùc naõo,
Choïc leùt, giôõn nöôùc, ñoàng nguû,
Khuûng boá, giaáu vaät, ñoøi y,
Voâ caên, cuøng nöõ ñoàng ñi.

Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi Moát: GIEÁT BAØNG SANH Phaät ôû trong thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù OÂ-ñaø-di saùng sôùm vaøo thaønh khaát thöïc thöù lôùp ñeán nhaø ngöôøi daïy baén, vò thaày ñi vaéng chæ coøn coù caùc hoïc troø, OÂ-ñaø-di thaáy thaày daïy baén ñaët nhöõng muïc tieâu nhaém baén khoâng chính xaùc lieàn laáy naêm muõi teân nhìn leân hö khoâng nhaém vaøo moät con chim ñang bay qua ñeå baén. OÂ-ñaø-di baén boán muõi teân chaën boán beân, con chim lieàn bay thaúng ñöùng leân, OÂ-ñaø-di baén muõi teân thöù naêm xuyeân töø döôùi leân qua mieäng con chim roài baûo caùc hoïc troø: “Caùc ngöôi neân tìm moät vò thaày nhö vaäy ñeå hoïc kyõ thuaät baén naøy”. Khi vò thaày veà, caùc hoïc troø keå laïi söï vieäc treân, vò thaày muoán Bí-soâ khoâng laøm vieäc xuùc naõo nhö vaäy nöõa neân laäp keá baûo caùc hoïc troø ñem con chim cheát do OÂ-ñaø-di baén coät treân ñaàu caây tre noùi vôùi moïi ngöôøi raèng: “Ñaïi ñöùc OÂ-ñaø-di baén cung raát taøi, baén cheát moät con chim ñang bay trong hö khoâng xuyeân töø döôùi leân qua mieäng cuûa con chim”, muïc ñích beâu xaáu OÂ-ñaø-di. Caùc Baø-la- moân, cö só nghe thaáy ñeàu cheâ traùch: “Taïi sao Bí-soâ töï tay caàm cung baén cheát chim, con chim naøy thòt khoâng ñuû ñeå aên, da gaân cuõng voâ duïng, ôû choã khoâng neân laøm maø laïi laøm nghieäp aùc”. Caùc Bí-soâ nghe roài ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ coá taâm ñoaïn maïng loaøi baøng sanh, phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ñaø-di. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Ñoaïn maïng loaøi baøng sanh laø duøng caû ba noäi, ngoaïi vaø caû hai khôûi phöông tieän gieát cheát, neáu Bí-soâ coá taâm saùt haïi cho ñeán duøng moät ngoùn tay laøm toån haïi baøng sanh, khieán noù cheát thì phaïm Ñoïa; neáu luùc ñoù khoâng cheát, sau do nhaân duyeân ñoù maø cheát cuõng phaïm Ñoïa; neáu khoâng cheát thì phaïm AÙc-taùc, taát caû ñeàu gioáng nhö trong hoïc xöù ñoaïn maïng ngöôøi. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 40 561

Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi Hai: COÁ YÙ XUÙC NAÕO BÍ SOÂ Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, duyeân khôûi gioáng nhö trong hoïc xöù thöù boán möôi taùm, boán möôi chín cho ñeán caâu OÂ-ñaø-di nghe Thaäp thaát chuùng khoâng chòu nghe lôøi laøm vieäc neân ñuoåi ra ngoaøi khoâng cho ôû chung, Thaäp thaát chuùng lieàn ñeán choã khaùc ñoïc tuïng. OÂ-ñaø-di ñeán choã OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Maáy tieåu sö naøy khoâng chòu nghe lôøi, thöôïng toïa noùi phaûi laøm sao ñaây?”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Thaày neân tìm caùch laøm cho maáy tieåu sö kia sanh hoái naõo, khieán hoï boû vieäc ñoïc tuïng”, noùi roài lieàn chæ caùch xuùc naõo. OÂ-ñaø-di nghe theo lôøi chæ daïy lieàn ñeán choã Thaäp thaát chuùng noùi: “Naøy caùc cuï thoï, caùc ngöôi haù coù theå chöùng ñaéc laäu taän, nhaäp chaùnh ñònh tuï hay sao, vì caùc ngöôi ñeàu khoâng ñuû tuoåi ñeå thoï cuï tuùc, ñaõ khoâng ñuû giôùi thì caùc thieän khoâng sanh… cho ñeán caâu taùc phaùp khoâng thaønh”, Thaäp thaát chuùng nghe roài lieàn ñem vieäc naøy baïch vôùi Ñaïi

Muïc-kieàn-lieân, Ñaïi Muïc-kieàn-lieân noùi ñeå tröø nghi hoái raèng: “Phaät daïy ngöôøi phaïm ban ñaàu thì khoâng coù toäi, huoáng chi caùc cuï thoï khoâng coù loãi. Nhöng ai ñaõ noùi ñieàu ñoù khieán caùc cuï thoï sanh taâm truy hoái?”, ñaùp laø OÂ-ñaø-di noùi. Caùc Bí-soâ nghe bieát roài lieàn cheâ traùch, ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ coá taâm xuùc naõo Bí-soâ khaùc cho ñeán trong choác laùt khoâng vui, chæ laáy vieäc naøy laøm nhaân duyeân thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ñaø-di. Coá xuùc naõo laø muoán khieán kia taâm sanh truy hoái. Chæ laáy vieäc naøy laøm nhaân duyeân laø khoâng phaûi vì vieäc gì khaùc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Coù hai: Hoaëc hoûi vieäc rieâng hoaëc hoûi vieäc töông öng vôùi Luaät giaùo. Sao goïi laø hoûi vieäc rieâng? Neáu Bí-soâ coá taâm naõo loaïn Bí-soâ khaùc, ñeán hoûi raèng: “Cuï thoï coù nhôù nhaø vua , tröôûng giaû teân hay khoâng?”, ñaùp laø khoâng nhôù, lieàn noùi: “Khoâng phaûi laø khoâng nhôù maø laø chöa ñuû hai möôi tuoåi maø thoï vieân cuï”, khi noùi lôøi naøy duø Bí-soâ kia taâm khoâng sanh truy hoái cuõng phaïm Ñoïa. Sao goïi laø hoûi vieäc töông öng vôùi Luaät giaùo? Neáu Bí-soâ khôûi taâm coá xuùc naõo hoûi raèng: “Cuï thoï tröôùc ñaây thoï caän vieân ôû ñaâu?”, ñaùp: “ÔÛ taïi ”, lieàn noùi: “ÔÛ choã ñoù tröôùc kia khoâng coù keát ñaïi giôùi cuõng khoâng keát giôùi traøng, bieät chuùng taùc phaùp, khoâng phaûi thieän thoï caän vieân, ngöôi neân thoï giôùi laïi”. Hoaëc hoûi: “Ai laø A- giaù-lôïi-da, ai laø OÂ ba ña da cuûa ngöôi?”, ñaùp: “Hai thaày cuûa toâi laø ”, lieàn noùi: “Hai vò ñoù laø ngöôøi phaù giôùi, khoâng hôïp phaùp laøm thaày, ngöôi khoâng theå goïi laø thieän thoï caän vieân” ... Khi noùi nhöõng lôøi naøy laø muoán

xuùc naõo duø Bí-soâ kia coù bò xuùc naõo hay khoâng ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu Bí- soâ ñeán Bí-soâ khaùc hoûi vieäc rieâng nhö treân, Bí-soâ kia noùi laø khoâng nhôù lieàn noùi: “Tuy ngöôi khoâng nhôù nhöng tuoåi cuõng ñuû hai möôi, thieän thoï caän vieân “Thì khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ ñeán Bí-soâ khaùc hoûi vieäc töông öng vôùi Luaät giaùo nhö treân, Bí-soâ kia ñaùp roài lieàn noùi: “Choã ñoù tröôùc coù keát ñaïi giôùi vaø giôùi traøng, ngöôi ñaõ thieän thoï caän vieân...” Ñeàu khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi Ba: DUØNG NGOÙN TAY CHOÏC LEÙT Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, duyeân khôûi gioáng nhö trong hoïc xöù thöù hai. Ba-la-thò-ca cho ñeán caâu möôøi saùu vò ñeán choã vò thoï söï trong Thaäp thaát chuùng xin loãi vì ñaõ khoâng cuøng ñeán phuï giuùp coâng vieäc, vì cuøng öôùc heïn laø heã coù laøm vieäc gì thì caû möôøi baûy ngöôøi cuøng laøm. Thaáy vò kia khoâng noùi coù veû coøn giaän neân moät ngöôøi duøng ngoùn tay choïc leùt khieán cho cöôøi, cho ñeán caû möôøi saùu ngöôøi cuøng choïc leùt khieán ngöôøi kia cöôøi ñeán noãi ñöùt hôi maø cheát. Caùc Bí-soâ cheâ traùch roài ñem vieäc

naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ duøng ngoùn tay choïc leùt ngöôøi khaùc, phaïm Ba- daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Thaäp thaát chuùng. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ duøng ñaàu moät ngoùn tay choïc leùt ngöôøi khaùc, phaïm moät toäi Ñoïa cho ñeán naêm ngoùn tay phaïm naêm toäi Ñoïa. Neáu duøng ngoùn tay chæ noát ruoài hoaëc chæ veát thöông hoaëc chæ con truøng, con muoãi… ñeàu khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi Boán: ÑUØA GIÔÕN TRONG NÖÔÙC Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù trong nhoùm Thaát thaäp chuùng coù Bí-soâ lôùn nhaát teân laø OÂ-ba-ly ñaõ ñoaïn phieàn naõo chöùng A-la-haùn, lieàn khôûi nghó caùc baïn ñoàng phaïm haïnh trong nhoùm ai coù caên laønh, ai khoâng coù caên laønh vaø heä thuoäc nôi ai. Khi quaùn bieát laø heä thuoäc nôi mình, OÂ-ba-ly lieàn daãn nhoùm Thaäp thaát chuùng ñeán soâng A-thò-la-baït ñeå löôït nöôùc vaøo bình roài cuøng xuoáng soâng taém. OÂ-ba-ly taém xong leân bôø nhìn möôøi saùu vò kia taém, möôøi saùu vò naøy khi ñaõ vaøo trong nöôùc roài, keû bôi ngöôøi laën hoaëc ôû beân naøy hoaëc

ôû beân kia, hoaëc löôùt theo soùng hoaëc ngöôïc soùng, hoaëc ñaäp xuoáng nöôùc keâu thaønh tieáng hoaëc voã nöôùc keâu baønh baïch… ñuû caùc caùch ñuøa giôõn. Luùc ñoù vua Thaéng quang ôû treân laàu cao vôùi phu nhôn Thaéng man, töø xa nhìn thaáy caùc Bí-soâ ñuøa giôõn trong nöôùc nhö vaäy lieàn noùi vôùi phu nhôn: “Haõy nhìn caùc phöôùc ñieàn maø phu nhôn kính troïng”, phu nhôn noùi: “Ñaïi vöông, ñoù laø nhöõng thieáu nieân maïnh khoûe nhöng laïi coù theå tu phaïm haïnh, ñaïi vöông khoâng cho laø kyø laï hay sao, duø hoï coù ñuøa giôõn trong nöôùc cuõng ñaâu ñaùng traùch”. Luùc ñoù OÂ-ba-ly quaùn bieát taâm nhaø vua sanh khinh maïn, muoán nhaø vua sanh chaùnh tín neân baûo möôøi saùu vò kia leân bôø maëc y phuïc chænh teà roài mang bình nöôùc cuøng trôû veà. OÂ-ba-ly duøng thaàn thoâng löïc cuøng caùc ñoàng phaïm haïnh bay treân hö khoâng ngang qua taàng laàu cuûa nhaø vua, phu nhôn Thaéng man nhìn leân troâng thaáy lieàn chæ cho vua thaáy noùi raèng: “Ñaïi vöông haõy nhìn xem, caùc phöôùc ñieàn ñang bay treân hö khoâng kìa”, nhaø vua troâng thaáy roài lieàn noùi: “Haù coù ngöôøi ñaõ chöùng A-la-haùn maø laïi ñuøa giôõn trong nöôùc hay sao?”, phu nhôn noùi: “Ñoù laø vieäc maø nhaø vua nghe bieát, coøn coù vieäc chöa nghe maø nhaø vua khoâng bieát”, vua lieàn hoûi laø vieäc gì, phu nhôn noùi: “Taâm nhö ñieän chôùp, trong choác laùt lieàn bieán ñoåi, duøng söùc ñònh kieân coá cöùng nhö kim cang, trong saùt na phaù hoaëc voâ minh”, vua nghe roài lieàn im laëng. Sau ñoù phu nhôn sai söù giaû ñeán leã baùi Phaät vaø thænh baïch raèng: “Con thaáy caùc Thaùnh giaû taém vaø ñuøa giôõn trong nöôùc, cuùi xin Theá toân nhôù nghó ñöøng ñeå caùc Thaùnh giaû ñuøa giôõn trong nöôùc taïo thaønh

tieáng nhaïc". Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ ñuøa giôõn trong nöôùc, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Thaäp thaát chuùng. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Coù chín tröôøng hôïp phaïm toäi: Töï vui ñuøa, baûo ngöôøi vui ñuøa; töï cöôøi giôõn, baûo ngöôøi cöôøi giôõn; töï nhaûy, baûo ngöôøi nhaûy; dao ñoäng giôõn vôùi boùng, cuøng nhau voã ñaùnh. Neáu Bí-soâ coù yù ñuøa giôõn trong nöôùc töø khi ñi ñeán soâng hoà côûi quaàn aùo xuoáng nöôùc cho ñeán chöa laën xuoáng ñeàu phaïm AÙc-taùc; khi laën xuoáng lieàn phaïm Ñoïa. Neáu yù muoán ñöôïc maùt meû thì ra vaøo trong nöôùc ñeàu khoâng phaïm, neáu bôi töø bôø naøy qua bôø kia hay töø bôø kia qua bôø naøy, hoaëc löôùt theo soùng hay ngöôïc soùng ñeàu phaïm Ñoïa; neáu hoïc bôi thì khoâng phaïm. Neáu voã ñaùnh nöôùc taïo thaønh tieáng nhaïc... ñeàu phaïm Ñoïa. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 40
564

Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi Laêm: CUØNG NGÖÔØI NÖÕ ÑOÀNG NHAØ NGUÛ Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù cuï thoï A-ni-loâ-ñaø ñoaïn caùc kieát hoaëc chöùng A-la-haùn, töï thoï thaéng laïc giaûi thoaùt roài suy nghó: "Theá toân coù ñaïi aân vôùi ta, ta phaûi laøm gì ñeå baùo aân, ta neân laøm Lôïi-ích höõu tình laø caùch baùo aân toát nhaát", nghó roài lieàn chaáp trì y baùt du haønh trong nhaân gian ñeán moät thoân xoùm. Moät tröôûng giaû trong thoân naøy coù ba ngöôøi con, hai nam moät nöõ; ngöôøi nöõ naøy khi lôùn leân coù haïnh khoâng trinh löông, hai ngöôøi anh khi tranh caûi vôùi ngöôøi thì nghe hoï noùi raèng: "Em gaùi cuûa oâng chöa cöôùi hoûi maø ñaõ cuøng ngöôøi ngoaøi tö thoâng", ngöôøi anh nghe roài lieàn gaïn hoûi em gaùi, ngöôøi em gaùi naøy choái vaø noùi raèng mình thanh baïch. Thôøi gian sau ngöôøi em gaùi mang thai, hai ngöôøi anh noùi: "Em noùi mình thanh baïch, taïi sao laïi nhö theá?", ngöôøi em gaùi noùi: "Do ngöôøi troïc ñaàu cöôõng böùc neân môùi coù thai", vì vaäy ñöùa con sanh ra ñöôïc goïi laø Ngoác töû, ngöôøi meï ñöôïc goïi laø Ngoác töû maãu. Khi cuï thoï A-ni-loâ-ñaø ñeán thoân xoùm naøy thì trôøi suïp toái, muoán tìm choã nghæ ñeâm, ngöôøi trong xoùm chæ ñeán nhaø cuûa Ngoác töû maãu vaø ñöôïc Ngoác töû maãu cho ôû laïi nguû qua ñeâm. Ñeâm ñoù baø ta ñeán choã toân giaû laøm haïnh baát chaùnh, toân giaû lieàn duøng thaàn thoâng bay leân hö khoâng, baø ta thaáy roài lieàn sanh taâm hy höõu caàu xin saùm taï. Toân giaû thöông xoùt hieän thaân trôû xuoáng noùi phaùp khieán cho ngöôøi meï naøy toû ngoä chöùng ñöôïc Sô quaû. Saùng hoâm sau hai ngöôøi anh treân ñuôøng ñeán nhaø em gaùi nghe ngöôøi trong thoân ñaøm tieáu lieàn phaån noä, voäi ñeán nhaø em gaùi ñeå gieát Bí-soâ. Toân giaû quaùn bieát hai ngöôøi anh naøy vaø caùc höõu tình trong thoân caên cô ñaõ chín coù theå hoùa ñoä, lieàn bay leân hö khoâng bieán hieän möôøi taùm caùch, hieän thaàn bieán xong trôû laïi choã ngoài noùi phaùp yeáu khieán cho hai ngöôøi anh cuûa Ngoác töû maãu vaø caùc höõu tình trong thoân ñeàu ñöôïc Kieán ñeá. Töø ñoù veà sau toân giaû A-ni-loâ-ñaø khoâng daùm nghæ qua ñeâm ôû nhaø theá tuïc nöõa. Thôøi gian sau

A-ni-loâ-ñaø nghæ ñeâm trong vöôøn Uyeån ven thoân, ñeâm ñoù coù ñaùm giaëc ñeán muoán vaøo trong thoân cöôùp phaù, khi ñi ngang qua vöôøn Uyeån gaëp Bí-soâ ñang nguû lieàn noùi vôùi nhau: “Chuùng ta saép ñi ñaùnh cöôùp laïi gaëp ñieàm khoâng laønh, ta neân gieát Bí- soâ”. Luùc ñoù töôùng giaëc tröôùc kia coù laøm coâng trong chuøa neân nhaän bieát toân giaû, lieàn noùi: “Caùc vò neân bieát, khaùch buoân ra bieån neáu gaëp aùch naïn xöng teân vò Thaùnh giaû naøy lieàn ñöôïc an oån trôû veà, ngöôøi nhö theá chuùng ta khoâng neân gieát. Chuùng ta cöù vaøo trong thoân ñaùnh cöôùp, neáu khoâng cöôùp ñöôïc gì thì khi trôû veà gieát cuõng khoâng muoän”. Noùi roài lieàn vaøo trong thoân ñaùnh cöôùp, thu ñöôïc nhieàu taøi vaät, luùc trôû veà ngang qua vöôøn uyeån, toân giaû lieàn noùi phaùp yeáu khieán cho boïn giaëc cöôùp ñöôïc Kieán ñeá,

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 40
565

ñaõ ñöôïc kieán ñeá roài lieàn ñeå laïi taøi vaät ñaõ cöôùp ôû trong vöôøn uyeån traû laïi cho ngöôøi trong thoân. Ñeâm ñoù chö thieân baùo moäng cho ngöôøi trong thoân bieát ñeå ñeán laáy veà, neân trôøi vöøa saùng hoï lieàn ñeán trong vöôøn Uyeån ñaûnh leã toân giaû roài ngoài moät beân nghe phaùp, toân giaû noùi phaùp yeáu khieán cho taát caû ñeàu ñöôïc Kieán ñeá. Boïn giaëc cöôùp naêm traêm ngöôøi ñeàu xin xuaát gia, toân giaû lieàn daãn naêm traêm ngöôøi naøy ñeán choã Theá toân; Theá toân thaáy hoï ñeán lieàn noùi: “Thieän lai Bí-soâ”, hoï lieàn trôû thaønh Bí-soââ nhôø phaät giaùo giôùi khoâng bao laâu sau ñeàu chöùng A-la-haùn. Luùc ñoù caùc Bí-soâ hoûi A-ni- loâ-ñaø coù an laïc khoâng, toân giaû noùi: “Vöøa coù khoå, vöøa coù an laïc. Toâi laøm Lôïi-ích cho caùc höõu tình, ñoù laø an laïc; toâi suyùt bò gieát laø khoå”, caùc Bí-soâ lieàn hoûi nguyeân do, toân giaû lieàn keå laïi söï vieäc treân, caùc Bí-soâ nghe roài lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ ñoàng nhaø nguû qua ñeâm vôùi ngöôøi nöõ, phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho A-ni-loâ-ñaø. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?: Neáu Bí-soâ ñoàng nhaø nguû qua ñeâm vôùi ngöôøi nöõ, Bí-soâ ôû taàng giöõa, ngöôøi nöõ ôû taàng döôùi thì neân keùo thang leân hoaëc khoùa cöûa hoaëc nhôø ngöôøi coi chöøng; neáu khoâng nhö theá thì khi maët trôøi chöa moïc, phaïm AÙc-taùc, maët trôøi moïc, phaïm Ñoïa. Neáu Bí-soâ ôû taàng döôùi, ngöôøi nöõ ôû taàng giöõa hoaëc Bí-soâ ôû taàng giöõa, ngöôøi nöõ ôû taàng treân vaø ngöôïc laïi… ñeàu keát phaïm gioáng nhö treân. Neáu ngöôøi nöõ coù phu chuû thì khoâng phaïm, khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch. Luùc ñoù caùc Bí-soâ coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, cuï thoï A-ni-loâ- ñaø töøng laøm nghieäp gì maø sanh trong nhaø phuù quyù, xuaát gia ñoaïn hoaëc chöùng quaû A-la-haùn, roäng ñoä höõu tình laøm vieäc ñaïi Lôïi-ích?”, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xa xöa thôøi Phaät Ca-dieáp-ba coù moät Bí-soâ soáng trong thoân xoùm, xaây moät ngoâi Tam baûo töï mình troâng coi roài thieát laäp cuùng döôøng nguyeän caàu giaûi thoaùt, ñeä töû coù ñeán naêm traêm ngöôøi, daân chuùng trong thoân ñeàu kính tín Bí-soâ. Do

xöa kia xaây chuøa thieát laäp cuùng döôøng neân ngaøy nay ñöôïc sanh trong nhaø phuù quyù; do phaùt nguyeän caàu giaûi thoaùt neân ngaøy nay ñöôïc chöùng quaû, naêm traêm ñeä töû xöa kia chính laø naêm traêm taân Bí-soâ ngaøy nay, daân chuùng trong thoân xöa kia chính laø nhöõng ngöôøi ngaøy nay ñöôïc giaùo hoùa". Caùc Bí-soâ laïi hoûi: "Do nhaân duyeân gì toân giaû ñöôïc thieân nhaõn vi dieäu baäc nhaát trong soá ñeä töû cuûa Phaät?", Phaät noùi: "Thuôû xöa nôi thaùp cuûa Phaät Ca-la thoân ñaø thieát laäp ñaïi hoäi cuùng döôøng, ñeâm ñoù coù giaëc cöôùp vaøo trong

thaùp luùc ñang laáy caép boãng thaáy toân dung cuûa Phaät, taâm sanh hoan hæ lieàn phaùt nguyeän, nguyeän ñôøi sau gaëp Ñaïi sö thöøa söï khoâng moõi meät, ñöôïc thieân nhaõn vi dieäu baäc nhaát. Do nguyeän löïc thuôû xöa neân nay ñöôïc thieân nhaõn vi dieäu baäc nhaát, caùc Bí-soâ neân hoïc nhö theá".

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.